

Михальчук Л.Ю.
студентка гр. ОП-22 сп економічного факультету
Науковий керівник:
Сиротюк Г.В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки
Львівського національного аграрного університету, м. Дубляни

СТАЛИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сьогодні світ постав перед новими викликами і загрозами, які неможливо вирішити використовуючи загально прийняті методи. Такою моделлю, яка б могла покращити ситуацію є концепція сталого розвитку, за якого подальше зростання відбувається на основі узгодження та гармонізації соціальної, економічної та екологічної складових із метою задоволення потреб сучасних та майбутніх поколінь. Основою сталого розвитку є пріоритетність відносин 3-х складових: людина-господарство-природа.

Нині, цілком обґрунтовано, можна стверджувати, що концепція сталого розвитку є квінтесенцією світової наукової думки. Завдяки цим розробкам прогресивне людство замислилося про збереження місця існування, тим самим зроблено спробу переходу до ноосферних принципів, розроблених ще В. Вернадським. Інакше кажучи, хаотичний, стихійний саморозвиток має замінити розумна стратегія співіснування на засадах законів і процесів природної саморегуляції.

Концепція сталого розвитку прийшла на зміну теорії економічного зростання. Визначення сталого розвитку сформульовано в доповіді Міжнародної комісії з навколишнього середовища і розвитку «Наше спільне майбутнє»: сталий розвиток – це такий розвиток, який задовольняє потреби теперішнього часу, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби

Сталий розвиток аграрного сектору, ґрунтується на трьох складових економічної, екологічної та соціальної, і є необхідність досягнення балансу між соціальними, екологічними затратами при економічно вигідній господарській діяльності. Соціальні затрати, у свою чергу, спрямовані на досягнення певних матеріальних і нематеріальних благ. Екологічні затрати мають на меті недопущення забруднення навколишнього середовища та вимагають переходу від не відновлювальних до відновлювальних ресурсів, запровадження технологічних процесів, які б мали мінімальний негативний вплив на довкілля.

Поняття сталого розвитку аграрного сектору в цілому нерозривно пов'язано із зростанням таких чинників, як: виробництво продуктів харчування, раціональне використання економічних та інтелектуальних ресурсів, підвищення якості життя сільського населення, збалансоване використання природних ресурсів.

Основними критеріями сталого розвитку є зростання обсягів виробництва безпечних продуктів харчування з метою задоволення потреб у них населення, забезпечення економічної ефективності виробництва, котра дасть можливість стимулювати розширене відтворення. Соціальна складова сталого розвитку включає підвищення рівня і якості життя селян, стабілізацію демографічних та міграційних процесів.

Аграрне виробництво характеризується великою залежністю від природно-кліматичних умов, використанням землі як обмеженого ресурсу, слабким розвитком інфраструктури, низьким рівнем оплати праці та недостатнім захистом від ризиків тощо. Сукупність таких чинників спричиняє меншу стійкість аграрного сектора в порівнянні з іншими секторами національного господарства. Також цю думку підтверджує і те, що земля є обмеженим ресурсом з різними вихідними характеристиками, що створюють різні потенційні можливості виробництва продукції на одиницю затрачених ресурсів. Виходячи з різноманіття діючих чинників, їх умовно можна поділити на дві групи: зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх чинників можна віднести: доступність ресурсів; конкурентне середовище; розвиненість внутрішнього попиту; державна підтримка; масштаби та розвиненість ринків збуту; державна науково-технічна політика; інвестиційний клімат; цінова і податкова політика; природні умови; стан навколишнього середовища та природних ресурсів; соціальний розвиток села; зовнішньоекономічні умови.

Внутрішні чинники напряму залежать від управлінської функції: наявності висококваліфікованих керівників, які здатні приймати оптимальні управлінські рішення, використовуючи кращі світові надбання, сучасні технології для того щоб модернізувати і покращити виробництво, ефективно використовувати ресурсний потенціал, адаптуватися до мінливих умов зовнішнього середовища.

Сталий розвиток досягається, якщо протягом тривалого часу забезпечується в єдності та взаємодії відтворення виробничого потенціалу, людських ресурсів та природного середовища.